

שי"ח אהרן

פרשת: וארא

גליון: קע"ב

שי"ח הפרשה

ו.ב ויאמר אליו אני ה'.

בעל הרחמים, ומבאר הרה"ק הרבי ר' שמחה בונים מפארשיסחא שהקב"ה התכוון לאמר כי גם קושי השעבוד הוא לטובתם, אבל זאת אמר השי"ת רק אליו למשרע"ה, כי לישראל לא היה יכול לגלות זאת, כי באם שידעו אשר השעבוד ישלים הזמן, אז לא ירגישו הקושי, ביודעם אשר על ידי זה יצאו קודם הזמן, לכן רק "ויאמר אליו דוקא למשה גילה זאת, שהעבודה הקשה הוא רחמים.

ו.ד וגם אני שמעתי את נאקת בני ישראל אשר מצרים מעבידים אותם.

מסופר שפעם אחת נכנס לחדרו של החתם סופר זי"ע, אחד מגדולי הסוחרים ובפיו בקשה. "כפי הידוע לרב סוחר גדול אני, אולם כעת נקלעו - עסקי לצרות, ומבקש אני ממעלת כבוד הרב שיברך אותי ובחכמתו הרבה יתן לי עצה איך לצאת מן המיצר". "אכן, ידוע לי מצבך הקשה, אולם עוד יודע אני, שאחיק עני ואביון וצריך הוא עזרה בפרנסתו, ואילו אתה מתעלם מלהושיט לו עזרה". "יסלח לי כבוד הרב" - מלמל העשיר במבוכה - "אבל כרגע עסקי אינם מרשים לי לעזור". אולם אם אצא מן המיצר, בוודאי שאעזור לו.

אמר לו הרב - "בפרשת השבוע - אומר הקב"ה: "וגם אני שמעתי את נאקת בני ישראל, מה הפירוש המלה "וגם" וכי מי עוד שמע את נאקתם? אלא, בשעה שבני ישראל נאנקו ונאנחו תחת עול מצרים, שמע כל אחד מהם גם את אנחת אחיו... למרות השעבוד, השתדל כל אחד להקל מעל סבלו של רעהו בכל יכולתו, ובשכר שמיעה זו שמע גם הקב"ה את אנחתם והושיעם... עזור גם אתה לאחרים למרות מצבך הלא טוב - ובוודאי יושיעך ה' מכל צרותיך!

ו.ד נאקת בני ישראל אשר מצרים מעבידים אותם.

לעולם יש לעבוד את ה' מתוך רצון טוב ומתוך שמחה, ולא רק בעת צרה וצער, ואולם במצרים היה פרעה הגורם העיקרי שהניעם לעבודת ה', ועל זה הצטערו ביותר: "נאקת בני ישראל אשר מצרים מעבידים אותם" נאקתם הייתה על אשר המצרים הם המעבידים אותם, והם אלו המניעים אותם לעבודת ה'.

ו.ו והוצאתי אתכם והצלתי אתכם וגאלתי אתכם ולקחתי אתכם.

כנגד ד' זכויות שבידם, שלא שנו את לשונם, ולא החליפו את שמלותם, ולא גלו את סודם ולא בטלו ברית מילה (פסיקתא זוטרותא שמות ו, ו) אחד מהדברים שבזכותם גאל הקב"ה את ישראל ממצרים הוא, שלא שינו את מלבושם. בהגדה של פסח "שרפי קדש" מסופר: יהודי 'מודרני', שהחליף את לבושו היהודי בלבוש גויי מובהק, בא לפני רבי שמחה בונים מפשיסחא זצ"ל,

שי"ח ההלכה

שאלה מעשה בראובן שהניח את מכשיר הפלאפון שלו על גבי מעקה מרפסת דירתו בקומה עשירית! וישב לשתות קפה. שמעון, חברו עמד במרפסת שממול, ובעינו החדה הצליח להבחין בפלאפון שהונח על גבי המעקה, וסנטימטרים בודדים מפריעים בינו לבין נפילה... שמעון ידע שראובן רגיל לשים את הנייד שלו על מצב 'רטוט', וחשב בליבו - איך הוא משאיר את הפלאפון ללא השגחה ויושב לו לשתות, הרי בכל רגע עלול לקבל שיחה, וכידוע המכשיר הרוטט נע וזע, ומי יודע מה עלול לקרות למכשיר? חשב שמעון בליבו: אלמד את חברי לקח - אחייג לפלאפון שלו, אחכה שהוא ירטוט קצת, ומיד אנתק. כך המכשיר לא יספיק ליפול, אלא 'לרעוד' מעט ו'להרעיד' את ראובן. כך ילמד ראובן לנהוג בזהירות ולשמור על המכשיר שלו... שמעון חייג את מספר הפלאפון של ראובן, והמכשיר החל לרטוט... ראובן זינק לעבר המכשיר הרוטט, ושמעון ניתק מיד את השיחה, אלא שכל אחד מהם איחר את המועד ברגע אחד קטן - הניתוק של שמעון היה מאוחר ברגע קט, ורגע לפני שהספיק ראובן ליטול את המכשיר, הוא צנח מהגובה - היישר לרחוב... בחסדי שמיים לא הסתיים המעשה המרושע והטיפשי של שמעון באסון ובפגיעה בנפש, אך הטלפון נחבט בעוצמה בגג מכונית של יהודה, המכשיר נופץ לרסיסים, וגם לרכבו של יהודה נגרם נזק. ליבו של שמעון נקפו על המעשה הטיפשי שעשה. עכשיו הוא בא ושואל: "מהי מידת חיובי ביחס לנזקים שנגרמו לראובן וליהודה?"

תשובה: (א) הגם ששמעון המחייג לא בא במגע ישיר עם מכשיר הפלאפון, מכל מקום הוא אינו נחשב לגרמא בניזיקין, כי החיוג אל המכשיר הרי הוא כחץ שנשלח על ידי המחייג, וחייב מדין אדם המזיק. ואף אם נאמר שאינו נחשב למזיק מ'כוחו', כי החיוג לא נשלח ישירות למכשיר חבירו אלא עובר דרך אנטנה ושם למכשיר, מכל מקום אדם המזיק חייב גם ב'כוח כוחו. (ב) ובאשר להיזק הרכב - הנה למדנו בגמרא (ב"ק ו, א), שהמניח אבנו, סכינו ומשאו בראש הגג, ורוח מצויה הולכתם והזיקו - חייב בתשלומי נזיקין, משום שדומה הדבר לחיובי האש' שחייבה התורה את המבעיר לשלם, כאשר היא מתפשטת ומזיקה וממילא, אם היה מתקשר אל ראובן אדם אחר (שאינו מודע למקום המצאותו של הפלאפון) היה נראה לחייב את ראובן בנזקים שהמכשיר גרם, כי זו 'רוח מצויה' שיתקשרו אליו והמכשיר יפול. ובמקרה שאלתנו, שבו גרם המחייג באופן ישיר להפלת המכשיר, פשיטא שהוא חייב בנזקיו ולא ראובן, ודומה הדבר לאדם שמניח את אבנו או סכינו בראש הגג, ויכולים ליפול ברוח מצויה, וקדם אדם אחר וזרקן בידיים, שוודאי הזורק חייב, הגם שהיו עשוויין ליפול בלעדיו, שכן מכל מקום עתה המזיק גרם לנזק בידים. לסיכום: שמעון חייב בנזק שנגרם לפלאפון של ראובן וגם לנזק מכוניתו של יהודה.

משל ונמשל

משל לאורח אחד שבא פעם לשבות בעיר, והוא ראה בבית הכנסת בשעת קריאת התורה, שהגבאי שעומד על יד הספר, מכבד בעליות לתורה, פעם מתפלל שיושב במזרח, ופעם מתפלל במערב, ופעם יהודי שעומד בדרום, ופעם יהודי שנמצא בצפון. התפלא האורח ואמר ליהודי שיושב לידו, סליחה, אבל אין כל סדר בבית כנסת זה, לא זו הדרך, היה יותר רצוי לכבד בעליות לתורה לפי הסדר, את כל המתפללים שיושבים במזרח, ואחריהם לפי הסדר היהודים שיושבים בדרום, בצפון וכו'. השיב לו יהודי פיקח אחד, ר' יהודי באת לבקר בבית כנסת שלנו לשבת אחת בלבד, ואתה רוצה כבר לדעת את כל הסדר, איך הגבאי שלנו מחלק את העליות בין המתפללים? אם היית מתפלל איתנו במשך כל השנה, היית מבין שהגבאי עושה הכל בתבונה, והוא יודע בי בשבת שעברה כיבד בעליה את הכהן שיושב במזרח, ואת הלוי שיושב בדרום, והיום הוא קרא לתורה את הכהן שנמצא בצפון, ואת הלוי שיושב במערב, ואת הישראל לשלישי ממרכז, מכיון שהוא חיוב, ואת הלמדן ממרכז בגלל שהוא יודע לקרוא בנביא במפטיר, כך שבמשך מספר שבועות בא הכל על מקומו בשלום.

הנמשל: אותו דבר קורה עם האדם שבא לעולם, הוא נמצא כאן לזמן קצר, והוא רוצה כבר מענה ותשובה לכל שאלותיו, למה הראשון הוא עשיר, והשני הוא עני, למה לאחד מגיע עושר וכבוד, ולשני עניות ובזיון. אם היה האדם חי אלף שנים כמו שכתוב בהקב"ה, "כי אלף שנים בעיניך כיום אתמול" היה רואה כי לפני מאה שנה היה סבו של זה גביר גדול, ולא עמד בנסיון העושר. וסבו של השני היה קבצן ועמד בנסיון העוני וכו"ב. אבל כאשר האדם הוא רק אורח לזמן קצוב בעולם הזה, והוא לא רואה יותר אלא מה שמתרחש בימיו הקצרים, אסור לו לשאול קושיות, ועליו לסמוך על בעל הבית של העולם, על הגבאי הגדול שיודע את מי לכבד, והכל מתנהל בתבונה ובסדר.

ושאלו בדרך קנטור: איזה בגדים לבש אברהם אבינו?... כוונתו היתה לומר: גם אתה, הרבי, אינך לובש בגדים בדיוק כמו אברהם אבינו, ואם אתה שינית גם לי מותר לשנות. אמר לו הרבי: אינני יודע איזה בגד בדיוק לבש אברהם אבינו, אבל זאת יודע אני בברור, שהוא ראה אלו בגדים לובשים הגויים - ולבש הפוך מהם.

ויבן בני ישראל לא שמעו אלי ואיך ישמעני פרעה ואני ערל שפתיים.

לכאורה קשה, הרי זה שלא שמעו לו בני ישראל, היה מקוצר רוח ומעבודה קשה, ומה ראייה היא שלא ישמע פרעה. ונראה כי כוונת משה היתה לטובת ישראל, כאשר קרה ליונה בנינווה שברח וסירב ללכת להוכיח את נינווה, שידע שיעשו תשובה ובכך יתעורר חס ושלום קטרוג על עם ישראל ויהיה רוגזו של הקב"ה על ישראל שפעמים שמקשים עורפם ולא שבים בתשובה. זהו שאמר משה רבינו ע"ה: "הן בני ישראל לא שמעו אלי", אם בני ישראל לא שומעים אלי יכולני ללמד עליהם זכות, אולם "ואיך ישמעני פרעה" כלומר איך יהיה כאשר ישמעני פרעה, אזי יתעורר קטרוג על ישראל חס ושלום, "ואני ערל שפתיים", שלא יהיה לי פתחון פה ללמד זכות עליהם, מאחר שפרעה יטה אוזן לשמוע והם לא היטו אוזנם, ועל כן היה משה מבקש להימנע ולא ללכת אל פרעה כלל כדי שלא יתעורר חס ושלום קטרוג על ישראל.

ויבן בני ישראל לא שמעו אלי ואיך ישמעני פרעה. וברש"י זה אחד מעשרה ק"ו שבתורה. יש כאן ק"ו אם בני ישראל לא שמעו מה יש לי לומר להם מהקב"ה איך פרעה ישמע? וקשה ביותר, הלא מקרא מפורש הוא כי לא שמעו אליו בני ישראל מקוצר רוח ומעבודה קשה, וא"כ יש לפרוך את הק"ו מה לבני ישראל שהיו בקוצר רוח ובעבודה קשה. ויש לומר אומר הגר"מ אזרחי - שפרעה היה בקוצר רוח יותר מישראל, כי הרי פרעה כל היום התאפק שלא לצאת.

וכו הוא אהרון ומשה.

לומר לך ששקולין כאחד (רש"י) מספרים על תלמידיו של ה"חזזה" הקדוש מלובלין זיע"א, ששאלו את רבם, איך זה יתכן שיהיו שני בני אדם שקולים ושווים בכל ממש? והרי אמרו (ברכות דף נ"ח) "הרואה אוכלוסי ישראל אומר", ברוך חכם הרזים, שכשם שאין פרצופיהם שווין, כך אין דעותיהן שוות". הסביר להם ה"חזזה", במה דברים אמורים, כשבני אדם מחזיקים עצמם ל"יש", דעתו דעה, ממילא אינה יכולה להשתוות עם דעה אחרת, משה ואהרן אמרו שניהם יחד "ונחנו מה", ולא תפסו מקום כל עיקר, ובעיני עצמם חשובים היו פחות מעפר ואפר, לכן יכולים הם להיות שקולים ושווים בדעתם ממש.

ז.ט קח את מטך והשלך לפני פרעה יהי לתנין.

בידוע שהסביבה משפיעה הרבה על האדם, -אומר הגר"מ שפירא מלובלין - אם לטוב ואם לרע. אפילו אדם נעלה ונאצל עשוי להתקלקל בסביבה של אנשי שחת. וכן להיפך: אדם רשע משתפר וחוזר למוטב בסביבת אנשים כשרים ובנייעליה. זהו הרמז במטה שנהפך לנחש, אפילו מטה האלוקים אשר שם המפורש חקוק קליו, אם תשליך אותו לפני פרעה, בסביבה פושעת ומזוהמת - יהיה לתנין, לחיה טורפת. אולם אותו נחש ארסי יתהפך שוב למטה האלוקים, אם ידיו של משה מחזיקות בו.

ח.ב ויט אהרן את ידו על מימי מצרים ותעל הצפרדע.

וברש"י צפרדע אחת היתה, והיו מכין אותה והיא מתזת נחילים נחילים. לכאורה, מדוע אם כן המשיכו המצרים להכות את הצפרדע? אומר הסטייפלר זצ"ל: מכאן כשמידת הכעס והנקמה בוערת באדם, כשרוצה להינקם מאויביו, אינו יכול לשלוט על זעמו, ואף כשרואה כשהוא מחזיר לחבירו הוא רק מפסיד מכך, אין הוא יכול להפסיק, מגודל הנקמה שבווערת בו.

ח.ד העתירו בעדי.

זהו דמות של אותו מלך רשע וכן כל מלכי אומות העולם, שרק טובתם עמד לפנייהם, וע"ז ביקש העתירו "בעדי". פרעה ביקש שייבקשו רק בעדו, אבל לא היה איכפת לו כלל מה יהיה עם עמו, משא"כ מלכי ישראל וגדולי ישראל תמיד נכנסין ויוצאין בעם ודאגתם לטובת העם קודם טובתם שלהם.

ח.ה ויצעק משה אל ה' על דבר הצפרדעים.

רבי אברהם ברוידא, אב"ד פראג ואבי משפחת ברוידא, הזדמן פעם לפונדק דרכים לפוש מטרורח הדרך. בהגיע עת תפילת ערבית פרש רבי אברהם לקרן זווית והחל בתפילתו, אלא שבסמוך אליו הייתה חבורה של משכילים צעירים שליהגו ובילו את זמנם בשחוק פרוע והבלים. הגביר רבי אברהם את קולו והחל להתפלל בקולי קולות. לאחר התפילה ניגש אליו אחד המשכילים ובפיו שאלה מקניטה: הן רחמנא ליבא בעי, שאל הצעיר, ומדוע זה מר התפלל וצעק בקולי קולות. נענה רבי אברהם שלמד כן ממשה רבינו. שכן במכת צפרדע נאמר "ויצעק משה אל ה'", יוצא דופן משאר תפילותיו של משה רבינו. ומדוע באמת צעק משה דווקא במכת צפרדע? שכן הצפרדעים קרקרו ועשו רעש איום במצרים כולה, ולהלכה נפסק שהמתפלל צריך שישמיע לאוזנו, לכך נאלץ משה לצעוק בתפילה זו. "אף אני הוכרחתי להגביה את קולי", סיים רבי אברהם לחצופים, "מפני קרקורן של צפרדעים..."

ח.יט ושמתי פדות בין עמי ובין עמך.

אני אפדה את עמי ישראל, "בין עמי" בין אם מתנהגים כישראל, "ובין עמך" בין אם מתנהגים כמצריים ח"ו, בכל אופן אגאל אותם...

ח.טז ויאמר ה' אל משה השכם בבקר והתיצב לפני פרעה.

שואל רבינו האור החיים הקדוש מה הכוונה באומר 'והתיצב לפני פרעה', שהיה לו לומר 'השכם בבוקר ואמרת אל פרעה'. ומתוך רבינו הקדוש, שיש בזה ציווי נוסף למשה רבינו, הואיל שטבעו של משה היה להרכין את ראשו לכל אדם, כדרך השפלים, לזה אמר לו ה' שלפני פרעה לא ינהג כן, ולא ירכין ראשו וקומתו כדרך העומדים לפני הגדולים, אלא כגדול העומד לפני קטן, שכבר עשאו ה' למשה, ריבון ושליט עליו. ולמדים מזה על 'ויגבה לבו בדרכי ה'", שכשצריך להתייצב נגד רשעים, וצריך לומר דבר ה', אסור להתנהג בשפלות וענווה, וצריך ללכת עם כל העוצמה.

וכך כותב רבינו הקדוש בפרשת דברים, וזה לשון קדשו: 'תנאי הענווה, שלא ישתמש בה להרחיק תוכחות על עוון, אם יראה איש עובר פי ה', ויאמר מי אני ומי ביתי להוכיח אנשים גדולים, אלא צריך להוכיח לצד חיוב בערבות... שיצטרך להוכיח על עוון לקטון וגדול, ולא ישתמש בענווה בענין זה'. עד כאן לשון קודש

ט.ח וימותו הצפרדעים מן הבתים מן החצרות ומן השדות.

כתוב בדעת זקנים עה"ת שהצפרדעים שנכנסו לתנורים לא מתו, והטעם כי מסרו נפשם לעשות רצון ה' ונכנסו לתנורים למרות שיכלו לעשות רצון ה' באופן אחר, ולהיכנס לבתיהם ולאוכל וכדו', ובכל זאת נכנסו על מנת להישרף, נתן להם ה' שכרם, שלא מתו כשאר הצפרדעים. ומקשים העולם מדוע אצל הכלבים שסתמו את פיהם ולא נבחו כשבני ישראל יצאו ממצרים, קיבלו שכרם שכל נבלה וטריפה לכלב תשליכון אותו, וזהו שכר עד סוף כל הדורות, שייולדו מן הכלבים האלו, וכאן בצפרדעים קיבלו רק הם שכרם ולא זרעם, אלא מכאן חזינן שלסגור את הפה זה עבודה קשה יותר מאשר להיכנס לתנור בוער, ולכן הכלבים שסתמו פיהם קיבלו גם דורותיהם שכר זה, משא"כ הצפרדעים. קל וחומר אנו שנתאמץ לשמור על פינו ונסגור אותו בשעת הצורך.

ח.ח ויצעק משה אל ה'.

מסופר על הרה"ק רבי פינחס מקאריץ זיע"א, שפעם אחת לאחר שסיים להבדיל על הכוס במוצאי שבת, הוסיף אחרי הברכה ואמר: יהי רצון שתשוב העוזרת. השתאו תלמידיו ולא ידעו מה כיוון הרבי בדבריו, וחשבו שבוודאי אמר הצדיק סתרי תורה, כגון פירושים ב"עץ חיים" וכדומה, היו ביניהם תלמידים שיודעים קבלה, שניסו להבין את כוונות הסוד של רבם הקדוש, אך מכולם נבצר לדעת פשר הדברים, עד שנכנסו ושאלו את פי רבם: ילמדנו רבנו מה פירוש המלים הסתומות שהשמיע אחרי הבדלה? איזה סודות וסתרי תורה כיוון בזה? השיב להם הרבי אין כל כוונת נסתרות ועניני קבלה. פשוטו כמשמעו, העוזרת בבית לא הסתדרה עם הרבנית והלכה לה. הרבנית עצמה רתוקה כעת למיטת חוליה, ואין מי שייסיק את התנור בבית, ביקשתי אפוא מאת השם יתברך שהיא תשוב, כי ילד אצל אביו ברצותו קפוטת משי, הריהו מבקש הימנו, וברצותו אגורה לקניית כעך הריהו שוב פונה רק אליו

מעשה שהיה

מסופר: הרה"ק רבי משה לייב מסאסוב זיע"א (יומא דהילולא ד' שבט) היה פעם בדרך והגיע לכפר אחד, שם ביקש להיכנס לפונדק שהיה חכור בידי יהודי, הוא מצא את הפונדק סגור, ולשאלתו ותמיהתו, ספרו לו השכנים, כי בעל הפונדק פיגר בתשלום דמי החכירה, ומשום כך כלא אותו הפריץ בעל האחוזת בבית הסוהר, ואילו את אשתו וילדיו גירש מהמקום, הם הוסיפו וסיפרו כי שמעו מפי הפריץ הרשע, כי מנוי וגמור עמו לא לשחרר את מושקה היהודי מבית כלאו, כל עוד לא תביא לו אשתו את כל הכסף המגיע לו. הצדיק רבי משה לייב נחרד לשמע האסון שפקד משפחה יהודית, הוא התאכסן פעם בפונדק זה והכיר היטב את החוכר כיהודי ישר וירא שמים. הלך איפוא רבי משה לייב אל הפריץ ללא שהיות, וניסה לדבר עמו ולרכך את לבו הקשה כאבן, שעה ארוכה ניסה לשוחח עמו ולבקש שירחם על החוכר היהודי, שלא אשם בכך, שאין לו מספיק הכנסות מהפונדק. שירחם על משפחה יהודית מסכנה, על אשה וילדים שנזרקו לרחוב. אולם כל זה היה ללא הועיל, הפריץ אמר כי החוכר חייב לו את כספי החכירה זה זמן רב, וכי הוא לא ישחרר אותו, ולא איכפת לו שיירקב בכלא, כל זמן שלא יקבל את הסכום המלא שמגיע לו ממנו. "ואם הוא יוסיף לשבת בכלא יש לכבודו סיכוי לקבל את הכסף?" ניסה רבי משה לייב לשכנע את הרשע. אדרבה אם יינתן לו לפתוח את הפונדק ולהרוויח כסף, יש תקווה שיוכל לסלק את חובו, אולי בתשלומים טיפין טיפין, אבל אם הוא יוחזק בכלא הרי אין שום סיכוי לכך. בראותו כי הפריץ איתן בדעתו להמשיך ולהחזיק את החוכר בבית הסוהר בכל מחיר, אמר רבי משה לייב כי יש לו הצעה, קח אותי במקומו בכלא, ושחרר את היהודי כדי שיוכל לנהל את הפונדק, אם ישמעו היהודים כי אני יושב בכלא, יאספו את הכסף הדרוש לשחרורי, וכך תקבל את החוב שלך במהרה. הצעה זו מצא חן בעיני הפריץ, הוא הורה לשחרר את החוכר מאזיקיו, ובמקומו כלא את הרב הקדוש רבי משה לייב מסאסוב, בתור משכון חי תמורת חוב דמי החכירה. ישב איפוא רבי משה לייב בכלא החשוך, כבול באזיקים, כשהוא שמח על כי עלה בידו לקיים מצוות פדיון שבוים, אולם כאשר הגיעה שעת תפילת מנחה והוא התבונן במצבו וראה היכן הוא נמצא, חרה לו היטב יחסו של הפריץ המרושע ליהודי אומלל ובני משפחתו, מסירות נפשו של רבי משה לייב עשה רעש גדול בשמים: כיצד אפשר להשאיר צדיק כזה אסור בנחשתים, לאחר שהוא קיים בגופו מצווה כה חשובה כמצוות פדיון שבוים. לפתע חלה הפריץ בצורה רצינית למדי, הוא שלח לקרוא לכומר שלו, כדי להתוודות באוזניו על חטאיו לפני שישתלק מן העולם הזה, בין שאר חטאיו הוא גם הזכיר את המעשה בחוכר היהודי שנכלא, וכיצד בא יהודי ומסר את עצמו לשבת במקומו. עכשיו אני מבין מדוע חלית לפתע פתאום, אמר לו הכומר והמשיך ואמר בקול תקיף: אם החיים יקרים בעיניך שחרר מיד את היהודי ההוא, ובקש ממנו סליחה ומחילה, עם יהודי אסור להתחיל, ובמיוחד עם יהודי כזה שהוא צדיק וקדוש. מיד שלח הפריץ את משרתו לשחרר את רבי משה לייב ולהביאו אליו, אולם המשרת חזר בידים ריקות ואמר כי היהודי מסרב להשתחרר מאזיקיו, מדוע הוא מסרב? כזה דבר עוד לא שמעתי שאדם יסרב להשתחרר מבית הסוהר, תמה הפריץ שהתפתל בכאביו, הוא טוען, השיב המשרת, כי על ידי שחרורו לא יושע בעל הפונדק, לכן הוא תובע איפוא, כי הפריץ ימחול ליהודי החוכר את כל החוב,

תמורת הצער שגרם לבעל הפונדק במעצרו הממושך. טוב, אמר הפריץ, לך ואמור לו בשמי, כי אני מוותר על החוב, שחרר אותו והביאו מייד לכאן, שוב חזר המשרת והודיע, כי היהודי עדיין מסרב להוריד את אזיקיו, הוויתור על החוב עדיין לא מספק אותו, כי מאין יחיה בעל הפונדק אם כל הכנסותיו ילכו לכיסוי החוב שהוא חייב מן הסתם, והוא ישקע שוב בחובות ולא יהיה לדבר סוף. הפריץ נתקף שיעול חזק והרגיש כי שעתו האחרונה מתקרבת, בשארית כוחותיו הוא ציווה על המשרת לרוץ מהר לבית הכלא ולומר ליהודי, כי הוא הפריץ מוכן לוותר לחוכר על דמי החכירה של שנה מראש. עתה חזר המשרת כשרבי משה לייב הולך עמו, הפריץ שמח בראותו ומיד הרגיש קצת הקלה במכאוביו, עתה סלח נא לי וברך אותי שאבריא במהרה, ביקשו הפריץ. השיב הצדיק: על הצער שגרמת לי ולבעל הפונדק שלך באמת כיפרת כבר, אולם על הסבל ועגמת הנפש שהיו מנת חלקם של אשתו וילדיו, אין אני יכול למחול לך. תעבור השנה והחוכר שוב יצטרך לדאוג מאין יקח כסף כדי לשלם לך? אתה הרי רואה בעצמך שדמי החכירה גבוהים מדי, מסתבר שאין הפונדק יכול לשאת בהוצאה גבוהה שכזו, אם אתה מוכן לקצץ את דמי החכירה בחצי, ומבטיח לי כי לעולם לא תשוב לצער את החוכר הישר שלך ואת משפחתו, אמחול לך ואתה תהיה בריא. לפריץ לא היתה כל ברירה אלא להסכים, הוא הורה מיד על עריכת הסכם חדש עם החוכר, שבו הוא הסכים לוותר על החוב הישן, וכן על דמי חכירה לשנה מראש, לאחר מכן ישלם החוכר את מחצית דמי החכירה לפי האפשרויות שיהיו לו. כאשר נסתיימה ונחתמה העסקה, הרגיש הפריץ טוב יותר ומחלתו נעלמה באותה פתאומיות שבה היא באה. רבי משה לייב נסע לפונדק ועוד הספיק להתפלל שם מנחה, כשהחוכר ומשפחתו שמחים על הצלתם המופלאה

העלון מוקדש

לע"נ רפאל עמרם בן סעדה ז"ל. מזל בת רחל ע"ה. יצחק בן רחל ז"ל אברהם ישעיהו בן שמואל דוד ז"ל אליהו ישראל בן שמואל דוד ז"ל צביה בת נעמי ע"ה

לרפואת נעמי בת זיוה. להצלחת אבירים בן אסתר וב"ב. להצלחת אביחי יעיש בן ציון וב"ב

להארות והערות ולקבלת העלון נא
לפנות למייל
SH0813897@GMAIL.COM

עיצוב העלון: אברהם כהן בן שמחה
להצלחתו והצלחת בני ביתו